

Вміти ефективно працювати на відстані, добре розумітися на технологіях та бути медіаграмотним — надважливі навички 21 століття. Зараз перед кожним вчителем України постало випробування, як відпрацювати ці навички разом з учнями в реальному часі під час дистанційного навчання. Перед вами покрокова інструкція від експерта «Освіторії» та вчителя Новопечерської школи Юрія Гайдученка.

Крок 1

Видихніть і занотуйте стратегію

Головне кредо для освітян в умовах тривалого карантину — «Без паніки». Видихніть, заземліться, заваріть улюбленого чаю та перш за все напишіть для себе інструкцію про те, за яким принципом влаштуєте навчання у своєму класі. Свідома та відповідальна робота вчителя під час дистанційного навчання напряду відобразиться на роботі учня.

Нам треба буде не тільки давати навчальні матеріали школярам, а й допомагати та моніторити успішність. Для дітей це такий же незвичайний вид діяльності, як і для вас.

Можна розробити ментальну карту в [Mindomo](#), на якій детально розписати етапи дистанційного навчання. У процесі додавати посилання та завдання, які дітям потрібно буде зробити. За вашим бажанням цю карту можна переслати дітям, щоб вони розуміли, які етапи роботи на них чекають.

Крок 2

Виберіть найзручніший інструмент взаємодії з учнями

...У державних школах

ClassDojo

Це закрита освітня соцмережа, розроблена британськими вчителями та ІТ-технологіями, яка має високий ступінь захисту особистих даних. Особисто для мене платформа для дистанційного навчання [ClassDojo](#) — найзручніша. Вона пристосована для стаціонарних ПК, ноутбуків, планшетів і мобільних телефонів (для останніх треба буде завантажити застосунок).

Принцип роботи простий і зручний: вчитель реєструється на платформі, створює свій «Клас», додає учнів та розсилає їм посилання на «Клас». Для зручності вчителя-предметника це посилання можна скинути у Viber-групу, де з усіма учнями класу спілкується класний керівник.

Комунікація вчителів і учнів відбуватиметься наступним чином: учасники «Класу» будуть бачити публікації від вчителя в хронологічному порядку. Це дещо схоже на звичну всім нам стрічку новин у соцмережах. Вчитель зможе прикріпити до матеріалів та завдань PDF-файли, посилання на вебресурси.

Окрема опція платформи — створення завдань чотирьох типів. Учень може написати роботу й прикріпити файл або намалювати роботу, сфотографувати чи зняти коротке відео. Вчитель одразу може побачити, яке саме завдання виконав учень.

Великий плюс — можливість спілкування учнів на сторінці «Класу»: після того як вчитель створив пост, школярі можуть його коментувати. Педагог може їм щось пояснювати там само.

Бонусом стане гейміфікація навчання. Кожен учень отримає аватарку у вигляді монстрика. Завдання монстрика — збирати бали за завдання. За кожне вчитель

присвоює школяреві певну кількість балів. Я б навіть радив на час дистанційної роботи розробити цікавий економічний марафон: оголосити, що за місяць кожен монстрик має зібрати 300 «креативчиків» (валюту в балах називайте як завгодно). Тільки-но вчитель присвоїв бали, учень отримує на аватарку зелене коло та «+10», «+5». За невиконання дедлайнів і завдань вчитель навпаки може знімати з учня «креативчики» — тоді навколо його аватарки засвітиться червоне коло з надписами «-10», «-15». Отож, монстрику доведеться виконати ще якісь завдання, аби перекрити від'ємний баланс.

Ще один великий плюс — до цієї системи можна за запрошенням через лінк приєднати й батьків. Вони мають завантажити додаток на телефон і ввести код від учителя. Знову-таки, через класних керівників пересилаються посилання для батьків, щоб ті бачили в «Класі» лише свою дитину та її результати, а також стрічку із завданнями й коментарями від усіх. Саме так батьки зможуть відстежити успішність дитини під час дистанційного навчання в динаміці.

via [GIPHY](#)

Google Classroom

[Google Classroom](#) — безкоштовний сервіс, яким може скористатися кожен, хто має обліковий запис у Google. Вчитель входить у систему та створює свій «Клас», де кожен вчитель-предметник буде публікувати навчальні матеріали, давати завдання учням та спілкуватися з ними. Посилання на свій «Клас» треба розіслати всім учням. Якщо діти користуватимуться платформою з телефону, мають завантажити на мобільний однойменний застосунок.

Отже, вчитель буде розташовувати уроки в «Класі» у чіткій послідовності, а учні зможуть і коментувати ці уроки, і бачити всі потрібні посилання та свої оцінки. Усе це — на одній сторінці. Це точно зручніше, ніж спілкування у Viber-групах. Дуже докладні поради від а до я про використання Google Classroom на всю потужність можете подивитись у сертифікованого тренера Антоніни Букач — [ось тут ви знайдете прості інструкції](#).

Група у Viber чи Facebook

Досвід спілкування з колегами показує, що з учнями вони спілкуються найчастіше у Viber-групах. Тому кожен вчитель-предметник може взяти в класного керівника контакти дітей (у батьківській групі буде доречно дописати, що викладачі просять надати ці контакти) і створити групу.

Кожному вчителю-предметнику доведеться створити окрему групу. Так-так, якщо в учня 12 предметів, то і Viber-груп буде стільки ж. Адже якщо створити загальну, почнеться надзвичайний хаос — у Viber немає можливості хронологічно відстежувати повідомлення, якщо до якогось з меседжів з'являтимуться коментарі.

Якщо більшість дітей є у Facebook, можна створити закриту групу саме в цій соцмережі, вона дає більше можливостей — наприклад, проведення онлайн-трансляцій, а от у Viber доведеться записувати короткі відео, це незручно.

...У приватних школах

Я працюю в приватній школі ([Новопечерська школа](#)), де у травні ми проводимо «Тиждень дистанційного навчання». А ще практикуємо дистанційне навчання під час «батьківських днів», коли вчителі зустрічаються з батьками, а діти працюють дистанційно. Тож наші учні добре знайомі з механізмом «дистанційки». Навчання відбувається на базі платформи [SMLS](#). До кожного

уроку у викладача є можливість прикріпити навчальний контент, відео. Дитина заходить у свій акаунт і бачить усі завдання та рекомендації від вчителів, а також оцінки та коментар — зворотний зв'язок. Робота з цією платформою платна, а також потребує часу для опанування.

Крок 3

Домовтесь із учнями про правила та дедлайни і дотримуйтеся їх

У перші дні карантину треба чітко домовитися з учнями про режим дистанційної роботи. Адже в дітей з першої секунди оголошення карантину вималювалася асоціація «О, нам продовжили канікули».

via GIPHY

Навичку дистанційного навчання вчителям і учням доведеться формувати з нуля. Поясніть правила: «Якщо у нас у розкладі два уроки з предмета..., протягом тижня кожен учень має виконати два завдання від вчителя. Вони будуть опубліковані в...». Дедлайн має бути чітким: «Роботи приймаються до 16:00 п'ятниці. Після цього часу не розглядаються та не перевіряються». Дитина має розуміти, що в неї є чітка дата, до якої треба виконати конкретне завдання.

Після виконання завдання учень обов'язково має отримати зворотний зв'язок. А ще краще — якщо фідбек від учителя учень отримає в процесі виконання, якщо завдання складне, творче чи потребує кількох редагувань.

Крок 4

Раз на тиждень робіть пряму трансляцію: живе спілкування мотивує

Щоб учні мали змогу спілкуватись з учителем — а це дуже важливо — раз на тиждень рекомендую робити прямі трансляції. Краще робити це в середу чи в четвер, за день чи два до виставленого дедлайна по завданнях. У дітей ще буде час для перевірки чернеток, доопрацювання. Буде зручно робити це у формі прямого ефіру в закритій групі у Facebook. У Google Classroom теж є інструмент для трансляцій — Hangout. Така трансляція автоматично публікуватиметься на YouTube-каналі, і учні в реальному часі зможуть коментувати трансляцію.

Попросіть дітей ставити запитання, що їм було незрозуміло, коли вони дивилися відеолекції чи виконували завдання. Трансляція — гарний інструмент для моніторингу: педагог бачить, хто приєднався до трансляції, хто активний. Живе спілкування мотивує! Тим паче, онлайн-спілкування діти просто обожають.

Крок 5

Домовтесь із дітьми, в якій формі вони здаватимуть завдання

Це залежить від формату завдання, яке треба перевірити вчителю. Наприклад, якщо це творча робота — роботи пересилаються у формі Google-презентації.

Будь-які письмові роботи дітям зручно буде здавати у формі [Google-документа](#).

Дуже цікавим для дітей і вчителів буде спільний формат здавання робіт. Для цього вам з учнями треба буде використовувати в спільному доступі дошку [Padlet](#). Це безкоштовна платформа. Отож, вчитель створює спільну дошку, розсилає посилання учням. Потім педагог створює завдання та «прикріплює» його на спільній дошці як стікер. У цьому стікері учні можуть друкувати, прикріплювати файли та відеоролики. Я практикую це з учнями і гарантую: такий вид командної роботи їх захопить! Адже після виконання певної вправи вони мають прокоментувати одну чи дві роботи однокласників. За це вони отримують ще одну оцінку. А якщо це творче завдання, є опція ранжування роботи за допомогою смайликів чи зірочок. Наприклад, одній роботі можна

присвоїти 4 зірки, іншій — 2. Взаємооцінювання — чудовий інструмент мотивації для дітей: «Мою роботу читає не тільки Василь Семенович, а й однокласники!»

via GIPHY

Крок 6

За потреби шукаємо заміну інтернету

Не завжди в дітей є доступ до інтернету, особливо коли йдеться про сільську місцевість. Школярів, у яких немає змоги користуватись інтернет-зв'язком, треба забезпечити класичними стандартними завданнями з підручників, роздатковими матеріалами. Співпрацю з учнями треба організувати так, щоб їх зацікавити. Спробуйте формат «Поставте три питання вчителю». Якщо учень читає параграф і йому щось незрозуміло, він прописує це у файлі.

Біля школи на вулиці можна встановити поштову скриньку та вкидати туди в зазначений час файли з роботами. Через домовлений час учні забирають перевірені файли з поясненням вчителя. Олдскульно, але цікаво!

Також школярі можуть скористатися форматом... телеуроків, адже телевізор вдома є майже в усіх. Наприклад, у зв'язку з карантинном телеканал «Київ» дві години ефірного часу буде відводити для проведення телеуроків. В ефірі транслюватимуть чотири уроки з різних предметів по 30 хвилин кожен. Такі заняття підійдуть учням випускних 9-х та 11-х класів.

Крок 7

Як подати матеріал: відпрацьовуємо формати дистанційного навчання

Якщо необхідно подати теорію, вчитель може зробити це в кілька кроків. Тему подаємо через готовий відеоконтент, який за конкретним запитом легко знайти на YouTube. Усі активно готуються до ЗНО, тож усі теми з 5-го до 11-го класу так чи інакше висвітлені у відеороликах.

Дайте завдання учням, з якої та по яку хвилину їм треба переглянути відеоролик, щоб вони не дивилися зайвий контент.

Після відео даємо практичний блок. Зараз у відкритому безкоштовному доступі чимало онлайн-тренажерів, які допоможуть учневі перевірити завдання та себе. Якщо говорити про українську мову — гарним тренажером буде WebPen.com.ua. Ще один чудовий тренажер — disted.edu.vn.ua. Це розробка вчителів із Вінниці, яка містить зручну дистанційну систему навчання для всіх предметів з 5-го по 11-й клас. Якщо вчитель напише координатору (контакти є на сайті), спеціально під вас створять окремий клас (і дадуть доступ для його адміністрування) і ви зможете побачити, як школярі виконують ті чи ті завдання.

Зверніть увагу на такий класний ресурс, як learningapps.org. Це система готових вправ з різних предметів, та ще й з можливістю автоматичної перевірки системою. А ще вчитель може створити свої вправи за допомогою цієї платформи, якщо готових йому не вистачило. Працювати з платформою треба за тим самим принципом, що й з іншими — відправити посилання дітям. Вчитель створює папку класу, заливає туди вправи — вже наявні там чи створені ним. І може моніторити виконання цих вправ.

Третій етап після перегляду теоретичного матеріалу та онлайн-перевірки знань — контрольна вправа для того, щоб вчитель промоніторив і зрозумів, наскільки дитина добре опанувала цю тему.

via GIPHY

Крок 8

Обираємо інструменти для перевірки

Найбільш зручною та багатофункціональною для контролю й перевірки знань онлайн для мене є [ClassTime](#). Це безкоштовний тестовий сервіс, де вчитель може використати 9 абсолютно різних і нестандартних типів запитань. Є відкриті запитання, запитання на встановлення відповідності, можливість дати розлогу відповідь на запитання. На закріплення знань учням можна давати контрольний тест через цю платформу.

Через цей же сервіс можна створити опитування, дати до нього доступ дітям. У такому разі школярі спершу мають переглянути відеолекцію, а потім одразу дати відповіді на запитання, щоб закріпити побачене й почуте.

Крок 9

Насолоджуємося роботою з крутими освітніми ресурсами

Якщо діти готуються до ЗНО — найкращим рішенням буде запропонувати їм зареєструватися (якщо хтось досі не знайомий) на онлайн-платформі для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання [ILearn](#). Навчання тут цікаве, безкоштовне і доступне 24/7:

- онлайн-курси з основних предметів ЗНО,
- вебінари з найкращими репетиторами Києва,
- тести,
- подкасти,
- матеріали для самопідготовки.

А за гарне навчання ще й можна підзаробити віртуальні монетки «вчибакси» і обміняти їх на прикольних героїв. Сервери платформи надійні і дуже гостинні. А коли учні повернуться до школи, можуть порівняти, хто скільки заробив «вчибаксів», які найскладніші вправи виконав.

Помічними ресурсами в онлайн-навчанні стануть і [EdTed](#) та [edpuzzle.com](#). У цих додатках вчитель може брати готові відео та накладати на них запитання, відео-чи аудіокоментарі. Учні встановлюють застосунок на телефоні та вводять код класу, який дає вчитель. У цьому класі будуть з'являтися завдання від педагога. Коли учні переглядають навчальне відео, воно зупиняється на певній секунді та спливає завдання від вчителя. Його треба виконати одразу і тільки потім можна буде рухатися далі.

Ще одна цікава онлайн-платформа [GIOS](#) на час карантину до 3 квітня надає безкоштовний доступ до всіх онлайн-курсів з математики з 5-го по 9-й клас для всіх вчителів і учнів.

Чекайте незабаром на «Освіторії» окремий перелік корисних сервісів для створення презентацій та візуалізації інформації.